İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 5
İÇİNDEKİLER 7
KISALTMALAR CETVELİ 17

GİRİŞ 21
I. Konunun Takdimi 21
II. Konunun Sınırlandırılması 23

BİRİNCİ BÖLÜM
DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER, DESTEKTEN YOKSUN KALMA ZARARININ VE TAZMİNATININ ÖZELLİKLERİ İLE HUKUKİ TEMELLERİ

§ 1. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER 25
I. Destekten Yoksun Kalma Tazminatı Müessesesinin Tarihçesi 25
II. Destekten Yoksun Kalma Tazminatına İlişkin Temel Kavramlar 29
A. Destek Kavramı 29
1. Gerçek Destek 37
2. Farazi Destek 38
3. Kanuni Destek 41
B. Destek Gören Kavramı 42
C. Destekten Yoksun Kalma Zararı ve Destekten Yoksun Kalma Tazminatı Kavramı 44
III. Konunun Çeşitli Hukuk Sistemlerindeki Görünümü 46
A. Kıta Avrupası Hukuk Sistemi 48
1. İsviçre-Türk Hukuku 48
2. Almanya-Avusturya Hukuku 51
B. Anglo-Sakson Hukuk Sistemi (Common Law) 62

§ 2. DESTEKTEN YOKSUN KALMA ZARARININ VE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ ÖZELLİKLERİ 65

I. Destekten Yoksun Kalma Zararının Özellikleri 65

A. Maddi Bir Zarar Olması 65

B. Yansıma Yoluyla Uğranılan Bir Zarar Olması 68

C. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Kapsamı 74

1. Tazminatın Zarara Uğrayanlar Bakımından Kapsamı 74

2. Tazminatın Zarar Açısından Kapsamı 75

a. Malvarlığı Zararı 75

b. Tazminatın Kapsamına Dahil Olmayan Zararlar 76

aa. Manevi Zarar 76

bb. Şok Zarar 77

cc. Diğer Zararlar 78

II. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Özellikleri 79

A. Bağımsız Bir Tazminat Olması 79

1. Genel Olarak 79

2. Tazminat Talebinin Bağımsızlığından Çıkarılan Sonuçlar 83

a. Ölenin Ölmeden Önce Tazminat Sorumlusu ile Tazminata İlişkin Yaptığı Anlaşma ve Tasarrufların Etkisi 83

b. Desteğin Rızası veya Kabul Ettiği Sorumsuzluk Kaydının Etkisi 86

c. Taleplerin Bağlı Olduğu Zamanaşımı Sürelerinin Bağımsızlığı 87

d. Tazminat Talebinin Her Bir Destek Gören Açısından Bağımsız Olması 88

e. Destekten Yoksun Kalma Tazminatından Veraset İntikal Vergisi Alınmaması 89

f. Desteğin Vergi Borcundan Dolayı Tazminata Haciz Konulamaması 90

B. Tazminat Talebinin İstisnai Olması 90

C. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Haczedilemez Olması 93

D. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Nafaka Borcu Olmaması 94

E. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Devri ve Mirasçılara İntikali 96

1. Tazminat Talebinin Devri 96

2. Tazminat Talebinin İntikali 97

F. Tazminat Alacağının Takası 99

§ 3. ÖLÜM SEBEBİYLE DOĞAN ZARARLAR 100
I. Genel Olarak 100
II. Cenaze Giderleri (Defin Masrafları) 102
III. Tedavi Giderleri ve Çalışamamaktan Doğan Zarar 105
IV. Destekten Yoksun Kalma Zararı 106
V. Manevi Zarar 106

§ 4. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ HUKUKİ TEMELLERİ 108
I. Haksız Fiiller ve Diğer Akit Dışı Sorumluluk Sebepleri 108
A. Haksız Fiiller 108
B. Diğer Akit Dışı Sorumluluk Sebepleri 108
II. Sözleşmeden Doğan Sorumluluk Sebepleri 110
A. Genel Olarak 110
B. Taşıma Sözleşmesinden Doğan Sorumluluk 112
C. Tıbbi Müdahaleden Doğan Sorumluluk 114
D. Hizmet Sözleşmesinden Doğan Sorumluluk 116
III. Vekaletsiz İş Görmeden Doğan Sorumluluk 118

İKİNCİ BÖLÜM

DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ ŞARTLARI VE DESTEKTEN YOKSUN KALMA ZARARININ HESAPLANMASI

§ 5. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ ŞARTLARI 121
I. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Genel Şartları 121
A. Hukuka Aykırı Bir Fiilin Bulunması 122
B. Hukuka Aykırı Fiilden Bir Zarar Doğması 124
C. Hukuka Aykırı Fiille Desteğin Ölümüne Sebep Olanın Kusurlu Olması 127
D. Hukuka Aykırı Fiille Zarar Arasında Uygun İlliyet Bağının Bulunması 129
II. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Özel Şartları 134
A. Destek Bakımından 135
1. Ölen Kişinin Destek Sayılması 135
2. Hukuka Aykırı Fiil Sebebiyle Desteğin Ölümü 136
3. Bakma Unsuru 139
a. Genel Olarak 139
b. Bakmanın Sürekli ve Düzenli Olması 142
c. Bakmanın Karşılıksız Olması 146

d. Bakmanın Ekonomik Bir Değer İfade Etmesi ... 147
e. Ölenin Bakım Gücüne Sahip Olması ... 150
f. Bakmanın Ahlaka Aykırı Bir Amaç Taşımaması ... 153
4. Destek Tipleri ... 154
a. Genel Olarak ... 154
b. Eşlerin Birbirine Destekliği ... 155
c. Resmi Nikahsız Karı Koca Hayatını Yaşayanların Birbirlerine Destekliği ... 162
d. Ana ve Babaların Çocuklarına Destekliği ... 169
e. Çocukların Ana Babalarına Destekliği ... 177
f. Kardeşlerin Birbirine Destekliği ... 186
g. Nişanlıların Birbirlerine Destekliği ... 190
ğ. Diğer Kimselerin Destekliği ... 193
B. Destek Gören Bakımından ... 194
1. Hayatta Kalanın Destek Gören Sayılması ... 194
2. Bakım İhtiyacı ... 195
a. Genel Olarak ... 195
b. Davacının Ölenden Başka Kişilere Karşı İleri Sürebileceği Nafaka Talep Hakkının Bakım İhtiyacına Etkisi ... 203

§ 6. DESTEKTEN YOKSUN KALMA ZARARININ HESAPLANMASI ... 207
I. Genel Olarak ... 207
II. Desteğin Geliri ... 210
A. Desteğin Gelirinin Tespiti ... 212
1. Gerçek Desteğin Geliri ... 221
a. Ücretliler Yönünden ... 221
b. Serbest Çalışanlar Yönünden ... 226
2. Farazi Desteğin Geliri ... 229
B. Desteğin Elde Ettiği Diğer Ekonomik İmkânlar ... 233
C. Desteğin Gelirinde ve Elde Ettiği Diğer Ekonomik İmkânlarda Meydana Gelebilecek Değişiklikler ... 234
D. Desteğin Gelirinin Netleştirilmesi ... 238
III. Ayni Yardım ve Hizmet Ediminin Karşılığının Tespiti ... 244
IV. Desteğin Gelirinden Destek Görenlere Düşecek Payın Belirlenmesi ... 255
A. Genel Olarak ... 255
B. Destek Payının Belirlenmesinde Yargıtay Hukuk Daireleri Arasındaki Fark ... 260

C. Destek Payı İstemeye Birden Fazla Kişinin Hakkı Olması ... 263
1. Eşe Ayrılacak Destek Payı ... 270
2. Çocuklara Ayrılacak Destek Payı ... 275
3. Ana Babaya Ayrılacak Destek Payı ... 278
4. Kardeşler veya Diğer Hak Sahiplerinin Destek Payı ... 281
V. Destekten Yoksun Kalma Zararının Hesaplanmasında Esas Alınacak Süre ... 282
A. Genel Olarak ... 282
B. Muhtemel Destek Süresi ... 286
1. Bakım Gücünün Devam Edeceği Süre ... 286
a. Gerçek Destek Bakımından ... 286
b. Farazi Destek Bakımından ... 296
2. Bakım İhtiyacının Devam Edeceği Süre ... 298
a. Sağ Kalan Eşin Bakım İhtiyacının Süresi ... 301
aa. Sağ Kalan Eşin Yeniden Evlenmesi ve Yeniden Evlenme İhtimali ... 301
bb. Sağ Kalan Eşin Çalışması veya Çalışmaya Başlamasının Beklenmesi ... 305
cc. Sağ Kalan Eşin Boşanması ... 310
b. Çocukların Bakım İhtiyacının Süresi ... 311
c. Ana ve Babanın Bakım İhtiyacının Süresi ... 322
d. Kardeşlerin Bakım İhtiyacının Süresi ... 325
e. Nişanlıların Bakım İhtiyacının Süresi ... 326
f. Resmi Nikahsız Karı Koca Hayatını Yaşayan Partnerlerin Bakım İhtiyacının Süresi ... 327
g. Diğer Destek Görenlerin Bakım İhtiyacının Süresi ... 328
3. Fiili Destek İlişkisinin Devam Edeceği Süre ... 328
VI. Destekten Yoksun Kalma Zararının Hesaplanmasında Zararı Azaltan Haller ... 330
A. Genel Olarak ... 330
B. Destek Görenlerin Ölüm Sonrası Elde Ettikleri Menfaatlerin Zararla Denkleştirilmesi ... 330
1. Denkleştirme Kavramı ... 330
2. Denkleştirmeye Tabi Menfaatler ... 334
a. Miras ve Miras Geliri ... 335
aa. Miras ve/veya Miras Gelirinin Zarardan İndirilip İndirilmeyeceği Meselesi ... 335
bb. Mirasın Reddi veya Mirastan Feragat Meselesi ... 343

cc. Denkleştirme Kuralına Göre Mi Denkleştirme Uygulanmadan Mı Zararın Belirleneceği Meselesi 344
dd. Üçüncü Kişilerden İntikal Eden Miras 345
b. Mal Rejimi Sebebiyle Elde Edilecek Yararlar 346
c. Sigorta Tazminatlarının Zarardan İndirilmesi 348
aa. Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından Yapılan Ödemeler 348
aaa. Dul ve Yetim Aylığına İlişkin Doktrindeki Görüşler 350
bbb. TBK m. 55 Hükmüne Göre Sosyal Güvenlik Ödemeleri 354
aaaa. Genel Olarak 354
bbbb. Sosyal Güvenlik Ödemeleri 355
bb. Özel Sigortalar 363
aaa. Hayat Sigortaları 363
bbb. Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası 369
d. Ölüm Sebebiyle Tasarruf Edilen Masraflar 374
e. İfa Amacı Taşımayan Ödemeler 382
f. Tazminat Alacakları 385
g. Hayatta Kalan Eşin Kazanç Getirici İşte Çalışması 388
C. Hayatta Kalanın Yeniden Evlenme İhtimali 390
1. Hayatta Kalan Eşin Yeniden Evlenme İhtimali 392
a. Dul Kalan Kadının Yeniden Evlenme İhtimali 392
b. Dul Kalan Erkeğin Yeniden Evlenme İhtimali 406
c. Nişanlının Yeniden Evlenme İhtimali 409
2. Hayatta Kalanın Evlenme İhtimalinin Tazminata Etkisi 409
D. İndirim Sırası 412

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ HESAPLANMASI

§ 7. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ HESAPLANMASI 417
I. Tazminat Hesabında Dikkate Alınması Gereken İlkeler 417
II. Destekten Yoksun Kalma Tazminatı Hesabı Yapılırken İzlenmesi Gereken Yol 419
III. Bakiye Yaşam Süresi ve Hesaplamada Dikkate Alınacak Yaşam (Mortality) Tabloları 421
A. Bakiye Yaşam Süresi 421

B. Yaşam Tabloları ... 422
1. PMF 1931 Yaşam Tablosu ... 423
2. CSO 1980 Yaşam Tablosu ... 423
3. TRH 2010 Yaşam Tablosu ... 424
IV. Tazminat Hesaplama Yöntemleri ... 427
A. Progresif Rant Yöntemi ... 427
B. Aktüeryal Yöntem ... 430
V. Tazminat Hesabında Dikkate Alınan Dönemler ... 433
A. Aktif Dönem ... 433
1. İşlemiş (Bilinen) Aktif Dönem ... 436
2. İşleyecek (Bilinmeyen) Aktif Dönem ... 438
B. Pasif Dönem ... 438
VI. Tazminatın Hesaplanmasında Dikkate Alınacak Tarih ... 439
VII. Tazminatın Belirlenmesinde Göz Önünde Bulundurulacak Hususlar ... 443
A. Genel Olarak ... 443
B. Tazminattan İndirim Sebepleri ... 445
1. Zarar Verenin Kusurunun Ağırlığı- Hafifliği ... 446
a. Kusur Sorumluluğunda ... 446
b. Kusursuz Sorumluluk Hallerinde ... 449
2. Zarar Görenin Ortak (Müterafik) veya Kişisel Kusuru ... 450
a. Genel Olarak ... 450
b. Desteğin Kusuru ... 455
aa. Genel Olarak ... 455
bb. Desteğin Kusurunun Münferit Görünüm Biçimleri ... 464
aaa. Zarar Görenin Zararın Doğmasına veya Artmasına Sebep Olması ... 464
bbb. Zarar Görenin Tehlike Riskini Göze Alması ... 469
ccc. Zarar Görenin Zarara Rıza Göstermesi ... 472
c. Destekten Yoksun Kalanların Kusuru ... 477
3. Tazminatın Ödenmesinin Zarar Verenin Mali Durumunu Kötüleştirmesi ... 479
4. Üçüncü Kişinin Kusuru ... 483
5. Diğer İndirim Sebepleri ... 484
a. Beklenmedik Hâl (Umulmayan Hâl) ... 484
b. Zarar Görenin Yapısal Yatkınlığı (Bünyevi İstidatı) ... 487
c. Zayıf (Uzak) İlliyet Bağı ... 489
d. Zarar Görenin Çok Yüksek Bir Gelire Sahip Olması ... 490

e. Zarar Miktarının Çok Büyük Olması ... 491
f. Hatır İşleri ... 492
g. İktisadi Hayattaki Gelişmelere Engel Olunmama İlkesi ... 500
h. Resmi Nikahsız Partner Olmaktan Kaynaklanan İndirim ... 501
6. Tazminatta Hakkaniyete Dayalı İndirim veya Artış Yapma Yasağı ... 502
C. Destekten Yoksun Kalma Zararından Birden Fazla Kimsenin Sorumlu Olması Halinde Tazminatın Belirlenmesi ... 507
1. Genel Olarak ... 507
2. Müteselsil Sorumluluğu Doğuran Sebepler ... 508
a. Birden Fazla Kişinin Aynı Zarara Birlikte Sebep Olmalarından Doğan Müteselsil Sorumluluk ... 508
b. Birden Fazla Kişinin Aynı Zarardan Çeşitli Sebeplerden Dolayı Sorumlu Olması ... 510
3. Müteselsil Sorumluluğun Hüküm ve Sonuçları ... 511
a. Genel Olarak ... 511
b. Dış İlişki ... 511
aa. Zarar Görenin Sorumlu Kişilere Karşı Durumu ... 511
bb. Sorumlu Kişilerin Zarar Gören Karşısındaki Durumları ... 512
c. İç İlişki (Rücû Düzeni) ... 518
4. Birden Fazla İşletenin Sorumluluklarının Çatışması ... 521
VIII. Tazminatın Şekli ... 523
A. İrat Şeklinde Tazminat ... 526
1. Genel Olarak ... 526
2. İratların Süresi ve Türleri ... 528
3. İrat Şeklinde Tazminatın Faydaları ve Sakıncaları ... 530
B. Sermaye Şeklinde Tazminat ... 535
C. İratların Sermayeye Çevrilmesi ... 536
D. İratların Sermayeye Çevrilmesinde Esas Olan Tarih ... 540
E. Sermayenin İşletilmesinden Doğacak Menfaat Karşılığının İndirilmesi ... 542
IX. Tazminata Uygulanacak Faiz ... 545
A. Faizin İşlemeye Başlayacağı Tarih ... 545
B. Destekten Yoksun Kalma Tazminatına Uygulanacak Faizin Niteliği ve Miktarı ... 550
X. Geçici Ödemeler ... 553

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATINDA USULE İLİŞKİN HÜKÜMLER

§ 8. DESTEKTEN YOKSUN KALMA ZARARININ İSPATI 563
I. Genel Olarak 563
II. Bakım Gücü ve Bakım İhtiyacı Kavramlarının İspat Edilmesi 566
A. Ölenin Bakım Yükümlülüğünün Olması 568
B. Ölenin Bakım Yükümlülüğünün Bulunmaması 570
III. Destek İlişkisinin İspatı 570
A. Eşler Arasındaki Destek İlişkisinin İspatı 570
B. Resmi Nikahsız Karı Koca Hayatını Yaşayan Partnerler Arasındaki Destek İlişkisinin İspatı 572
C. Anne -Baba ile Çocuk Arasındaki Destek İlişkisinin İspatı 574
D. Nişanlılar Arasındaki Destek İlişkisinin İspatı 576
E. Çocuklar ile Anne Babaları Arasındaki Destek İlişkisinin İspatı 577
F. Kardeşler Arasındaki Destek İlişkisinin İspatı 578
G. Diğer Hallerde Destek İlişkisinin İspatı 581
IV. Zararın İspatı 581

§ 9. ZAMANAŞIMI 586

§ 10. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI ÖDEME BORCUNUN SONA ERMESİ 604
I. Genel Olarak 604
II. İbra Yoluyla Borcun Sona Ermesi 604
III. Takas Yoluyla Borcun Sona Ermesi 609

§ 11. SORUMLULUĞU KALDIRAN VEYA AZALTAN BİR ANLAŞMA YAPILMASI 610

§ 12. DAVADA GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME 613
I. Görevli Mahkeme 613
A. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun İptal Edilen 3. Maddesi ile TBK m. 55/II Arasındaki İlişki 613
B. Çeşitli Uyuşmazlıklarda Görevli Mahkeme 615
II. Yetkili Mahkeme 625

SONUÇ 629
KAYNAKÇA 643